

BŘEZOVSKÝ OBČASNÍK

číslo **1** 2023

www.brezova.cz

ZPRÁVY Z MĚSTA

Vodné, stočné

Zastupitelstvo města schválilo na svém zasedání dne 20. 12. 2022 výši vodného a stočného pro rok 2023 takto:

- vodné 39,69 Kč za 1m³ včetně 10% DPH,
- stočné 83,16 Kč za 1m³ včetně 10% DPH.

Poplatek za odpady

Zastupitelstvo města Brezová nad Svitavou na svém jednání dne 20. 12. 2022 usnesením č. 12/4/2022 zrušilo obecně závaznou vyhlášku města č. 3/2021, kterou byl stanoven místní poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. V roce 2023 tedy nebudou poplatky za odpady vybírány.

Tříkrálová sbírka

Do kasiček Tříkrálové sbírky letos Brezováci přispěli částkou 24 608 Kč, bezhotovostně 2 250 Kč, celkem jsme přispěli darem ve výši 26 858 Kč. Děkuje!

Podle sdělení Charity Svitavy byly finanční prostředky získané sbírkou bezprostředně po sečtení odeslány na účet Charity Česká republika. Dále budou dle přesně stanovených pravidel rozděleny a použity na financování konkrétních projektů z oblasti sociálních služeb a humanitární pomoci. Z celkové částky bude mít Charita Svitavy k dispozici 65%. Ze sbírky chce Charita Svitavy již tradičně použít prostředky na přímou sociální

pomoc pro rodiny s dětmi, pro lidi bez domova, pro seniory v nouzi a na zajištění dostupnosti terénních služeb občanům Svitav a okolí. ■

Jitka Bencová, místostarostka

Z ČINNOSTI KULTURNÍ KOMISE

Adventní koncert

Tradiční adventní koncert, tentokrát v podání Karel Gott revival Morava, se uskutečnil v sobotu 17. 12. 2022, v předvečer třetí adventní neděle a všem nám připomněl blížící se vánoční svátky a věřím, že navodil atmosféru klidu, očekávání a naděje. Děkuje panu faráři, že umožnil provedení koncertu v kostele, jehož prostředí přispělo ke zvýraznění sváteční nálady. ■

Z OBSAHU

• Aktuálně z města, Kulturní komise	/str. 1
• Kulturní komise, Historie domu	/str. 2
• Historie domu, Tichý svět	/str. 3
• ZŠ	/str. 4
• ZŠ, Výročí v r. 2023, Hasičárna	/str. 5
• TJ Sokol	/str. 6

Vánoční koncert

Vánoční koncert pěveckého sdružení Dalibor ze Svitav se již tradičně konal na druhý svátek vánoční, na Štěpána. Společně jsme si zazpívali koledy, které právě k tomuto svátečnímu dni patří. ■

Za kulturní komisi Jitka Bencová

Připravujeme:

- 18. 3. 2023 Košť moravského vína, víno Jan Polehňa z Blatnice pod svatým Antonínkem, folklórní soubor Svodnica. Vstupenky budou v předprodeji v Městské knihovně a informačním centru Březová nad Svitavou od 1. 3. 2023.
- 2. 4. 2023 Dětský maškarní karneval
- 22. 4. 2023 Posezení pro starší a pokročilé, hraje Jen tak 2
- 4. 6. 2023 Dětský den
- 18. 6. 2023 VII. ročník střelecké soutěže O putovní pohár starosty města

XXII. městský ples

První únorová sobota se nesla v duchu tradičního městského plesu. Celým večerem nás prováděla kapela Epicentrum. O předtančení se postaraly juniorské páry pod vedením manželů Pokorných. K dispozici byl po část večera všem přítomným fokokoutek, takže si každý mohl odnést hezkou vzpomínku. O dobré jídlo a pití se postarali manželé Chlupovi. Doufáme, že jste si večer spolu s námi užili a těšíme se na vás na další akci v Březové. ■

Za kulturní komisi Kateřina Štoudková

HISTORIE JEDNOHO DOMU – HORNÍ Č. P. 208

V dnešní době s obavami čekáme na vyúčtování za odběr elektřiny. Před 110 lety měli občané starost, jak ji vůbec pro svou domácnost, dílnu nebo podnik získat. Elektrifikace města byla na samém počátku. V této době město žilo čilým stavebním ruchem. Od severu k jihu ho protnul výkop pro potrubí I. Brněnského vodovodu a na náměstí vyrůstala budova nové školy. První parní pekárna v Rakousku – Uhersku začala péct chleba a rohlíky a textilní dílny byly nuceny přecházet z ručních stavů na mechanické. Modernizovat musela i rukavičkářská výroba. To vše si vyžadovalo pro pohon elektrickou energií. Kde ji v tomto kraji vzít?

První úvahou bylo využít toku řeky Svitavy. Hydrologické podmínky ale nezaručovaly potřebný výkon turbíny, a proto bylo rozhodnuto vybudovat elektrárnu, kde byly pohonem spalovací motory. Stavba vyrostla na křižovatce nynější Pekelné a Horní ulice. Do provozu byla uvedena v roce 1913.

Elektrárnu řídilo město prostřednictvím Elektrizáční komise. Ta na svém každém zasedání měla tři pravidelné body. Provoz elektrárny, její zásobování a udržování technického stavu. V druhém bodě se projednávaly požadavky na připojení nových odběratelů a ve třetím různé další záležitosti. Stanovovala také ceny elektřiny. Elektrárna pravidelně každý měsíc odběratelům účtovala spotřebu. Zvlášť světelného a zvlášť motorového proudu.

O provozu od roku 1913 do roku 1914 jsou jen strohé údaje a z období 1. světové války chybí. První poválečné zasedání se konalo 26. září 1920. Zúčastnil se ho tehdejší starosta Adolf Ferdinand Bílek, majitel pekárny, Josef Jandera, majitel výroby kůží rukavičkářských, Felkl Franz, Heinrich Heger a Langer Rudolf, vedoucí provozu elektrárny. Počet odběratelů postupně narůstal a na konci dvacátých a počátku třicátých let minulého století se ustálil zhruba na 320. To byl počet elek-

troměrů pro světelný i motorový proud. Jeden odběratel mohl mít oba druhy elektroměrů. Většina odebírala jen světelný proud. Víc nepotřebovali, protože elektrospotřebiče, které nyní běžně používáme, ještě neexistovaly nebo nebyly cenově dostupné. Motorový proud využívaly jen dílny, popřípadě zemědělci. Podle vzpomínek pamětníků existovaly domácnosti, kde svítila jen jedna žárovka.

Elektrárna zásobovala město Březová, Českou a Moravskou Dlouhou a Nový Brněnec. Na Zářečí proud nedodávala. Tam se vyráběl ve Frit-zově mlýně. Stejně tak nebyla schopna zásobovat textilní továrnu firmy Freund na České Dlouhé, která měla vlastní elektrárnu, kde se elektřina vyráběla též pomocí spalovacích motorů. Spotřeba se neustále navyšovala, stroje v elektrárně stárly a bylo nutno hledat další řešení. V roce 1938 vyráběly elektřinu pro město dva motory firmy Junkers. Jeden byl typu Junkers – Motor 1 HK 100 o výkonu 25 HP (koňských sil) a druhý Junkers – Motor 2 HK 110 o výkonu 50 HP. V tomto roce

město požádalo Západoslovanské elektrárny a. s. Brno o připojení na veřejnou rozvodnou síť. Společnost dodávala elektrický proud ze své tepelné elektrárny v Oslavanech. Jen tak mimochodem fungovala od roku 1913 do roku 1993. Ale i zde byly určité možnosti dodávky potřebného příkonu. Elektrárna výkonově nestačila poptávce a k výraznému navýšení výkonu došlo až v letech 1940 až 1950. Předběhly nás obce Sklené, Kamenná Horka a Ostrý Kámen. Firma Freund reagovala rych-

leji a na veřejnou rozvodnou síť se napojila už v roce 1932. To se městu podařilo až krátce po skončení 2. světové války. Městská elektrárna ukončila svůj provoz a uvažovalo se, co s budovou dále. Jedna z variant byla jako garáže autobusové dopravy, ale bylo zvoleno místo v Moravské Chrástové. V č. p. 208 bydlel obvodní elektromontér a měla zde svoje sídlo rozvodná služba ČEZ. Později byl prodán do soukromého vlastnictví. ■

Nr. - Čís. Städtisches Elektrizitätswerk Brüso. Městská elektrárna v Brzové n. Svít.				
Einheitspreis Kč	Einheitspreis Kč	Kraft Sila	Bei Nichtbezahlung werden Mahgebühren u. Verzugszinsen aufgerechnet. Při nezaplacení počítáme upomínací poplatky a úroky z prodlení	
Datum	Zählerstand Stav počítadla	Verbrauch an KWSt. Spotřeba v kWh	Licht Světlo	Zählermiete Nájem za počítadlo
Letster Poslední	243	0 46	7 30	7 -
Vorletster Předposlední	3			
Differenz Rozdíl			Zusammen - Úhrnem	9 30
Zahlbar bei Vorweisung dieses Abschnittes. Splatno při předložení tohoto ústřížku.				

Dodřik Čkrčka

TICHÝ SVĚT

Tichý svět Vám pomůže s řešením ztráty sluchu. Hledáte vhodného lékaře, který vám vyšetří sluch, nebo byste rádi získali přehled o kompenzačních pomůckách? S tím Vám mohou zdarma pomoci konzultantky z pobočky Tichého světa o. p. s., které poskytují poradenství lidem se sluchovým postižením po celém Pardubickém kraji. Mimo jiné Vám pomohou také s vyřízením úředních záležitostí, dluhovou problematikou nebo třeba se zvládnutím moderních technologií, ať už se

jedná např. o vyhledávání na internetu nebo ovládání chytrého telefonu. Kontaktovat je můžete na některém z těchto kontaktů: Pavla Míková e-mail: pavla.mikova@tichysvet.cz | mobil: 722 975 567 nebo osobně v kanceláři, kde jsou každé úterý a čtvrtek v čase od 9:00–16:00 hod. Adresa: Jana Palacha 1552, Pardubice 53002 (1. patro administrativní budovy). ■

Adriana Müllerová

**Pořád se ptáte "CO?" a stále nerozumíte?
UŽ VÁS NEBAVÍ NEUSTÁLE SE DOPTÁVAT?
Přestáváte slyšet zvonění Vašeho mobilu?**

Jak rozpoznat začínající ztrátu sluchu?

- Špatně rozumíte v hlučném prostředí.
- Všichni říkají, že máte televizi příliš nahlas.
- Slyšíte, ale nerozumíte.
- Slyšíte zvuky (bzučení, syčení, hučení), které nikdo jiný neslyší.
- Musíte se dívat lidem na obličej, abyste lépe rozuměli.

Sluchová ztráta postihuje osoby v každém věku.
Přijďte se poradit do Tichého světa.

Cítíte se izolovaní od rodiny, přátel, blízkých? Nevíte si rady? Ztráta sluchu není konec světa.

Organizace Tichý svět poskytuje sociální služby osobám se sluchovým postižením.

Můžeme Vás podpořit:

- V pochopení Vaší aktuální situace.
- V hledání možností, jak situaci řešit.
- V komunikaci s Vaším okolím.
- Ve výběru vhodného lékaře ve Vašem okolí.
- Ve výběru vhodného typu pomůcek.
- Při podání žádosti o příspěvek na kompenzační nebo zvláštní pomůcku.
- V napojení na jiné služby a specialisty.
- Při nábídku práce s Vaším telefonem, počítačem apod.
- V řadě dalších oblastí.

Obracejte se na nás. Naše služby jsou zdarma a mohou být poskytovány i anonymně.

Tereza Pospíšilová

terezapospisilova@tichysvet.cz

702 167 010 / tichysvet.cz

Ve čtvrtek 24. listopadu a v pátek 25. listopadu 2022 proběhl v naší škole projektový den věnovaný vodě.

Ve čtvrtek se projektového dne zúčastnila 5., 6. a 7. třída. V pátek pak 1.-4. třída.

Celému dni předcházela dlouhá příprava ve spolupráci se zaměstnankyněmi Brněnských vodáren a kanalizací, a.s.

Během listopadových hodin výtvarné výchovy vytvářeli žáci II. stupně obrázky, v nichž ilustrovali písně a básně o vodě. Jejich společnou prací pak byl „kapkopád“, který je zavěšen v budově školy mezi schodištěm. Projektový den obohatili i velmi zdařilou vlastní básnickou tvorbou.

A pak nastal „den D“.

Jak už jsem výše uvedla, tématem projektového dne se stala Voda – její význam, vlastnosti a ochrana.

Aktivity projektového dne byly rozděleny do dvou částí:

- a) naučné vzdělávací část věnovaná experimentům s vlastnostmi vody
- b) zábavně kreativní část ve formě únikové hry se záchranou vodní víly Vodolíny

Žáci jednotlivých tříd se rozdělili na polovinu, jedna vždy sledovala pokusy, do kterých se žáci aktivně zapojovali. Druhá část tříd odešla do tělocvičny, zde vznikla smíšená družstva. Ta procházela jednotlivá stanoviště a snažila se vysvobodit vílu Vodolínu, ochránkyni vodních pramenů, ze spárů lesního ducha Lešije. Všechny aktivity této únikové hry vedly k rozvoji

* Prostorové orientace

* Poznávání druhů vodních živočichů

* Poznávání druhů léčivých bylin

* Orientace na mapě

* Smyslů – hmatu, zraku

* Logického myšlení – šifrování

Experimentální část byla složena z pokusů, které měly žákům představit vlastnosti vody, její kouzlo a překvapivé reakce. Součástí praktických ukázek byly tyto fyzikální a přírodovědné jevy:

* Kapilární elevace a vztlínání vody – pokus se zelnými listy

* Vliv gravitace a hydrostatického tlaku na vodu – v různých nádobách vždy voda zaujala vůči zemi vodorovnou polohu – užití vodováhy

* Povrchové napětí – potápění mincí do vody čisté a vody s detergen-tem

* Hustota vody – pokus s vejcem ponořeným do vody, ve slané vodě plave nahoře, model teplovodního topení

* Adheze a koheze – voda stéká po provázku do druhé nádoby, neboť síly působící mezi molekulami vody jsou silnější než síla gravitační

* Atmosférický tlak – pokus se sklenicí vody a papírem

* Koloběh vody – pokus s ledem a horkou vodou

* Ochrana vody a půdy – filtrace a půdní eroze

Oba projektové dny byly pro žáky velmi obohacující, inspirující a zábavné. Za to patří velký dík zejména paní Janě Folkmanové z Brněnských vodáren a kanalizací, a.s. a jejím spolupracovníkům. ■

Petra Junková

Síla víry Jakub Nedoma

Plazím se pod sluncem, umírám touhou,
že naleznu voděnku protékat strouhou,
po dlouhém dni docházejí mi síly,
já se však nevzdávám své pevné víry.

Slunce již zapadá, vstupuji do lesa,
v tu chvíli zčernají veškerá nebesa,
na černá nebesa luna se dere,
má víra s odvahou stále se pere.

Po chvíli cesty už vzdávám se naděje,
již není nic, co mě na srdci zahřeje,
v tu chvíli spatřím, třpytivou zář,
konečně omyji svou seschlou tvář.

Přicházím k studánce, padám do kapradí,
voděnka pozvolna vtéká mi do dlaní,
na staré časy já právě teď vzpomínám,
zavírám oči a pomalu usínám.

VÝZNAMNÁ VÝROČÍ V ROCE 2023

1913 uvedení I. Brněnského vodovodu do provozu
 1913 uvedena do provozu městská elektrárna
 1918 vznik Československé republiky
 1933 založen fotbalový oddíl
 1938 obsazení Březové nad Svitavou Němci a připojení k Sudetám

1948 Únorové události
 1968 obsazení ČSSR vojsky Varšavské smlouvy
 1993 první setkání Březových v Březové u Karlových Varů ■
Bedřich Škraňka

Z HASIČÁRNY

Mikulášská nadílka

Po delší odmlce se konala na hasičárně opět Mikulášská nadílka. Každé z dětí za básničku nebo písničku dostalo balíček od Mikuláše a anděla. Byla tu i možnost navštívit pekelnou kuchyni a ochutnat čertovské pochoutky. ■

Za SDH Vladimíra Bártová

TJ SOKOL BŘEZOVÁ NAD SVITAVOU

Jak se žije sportovcům v zimě a co všechno dělají? Tak tuto otázku si asi čas od času položí každý, koho sport zajímá a není mu lhostejný. Odpovědí na tyto otázky je mnoho, tak se vám alespoň krátce pokusíme přiblížit, jak vypadá doba po ukončení podzimní části sezóny 2022/2023. Můžete tomu věřit nebo ne, ale program je stále plný činností, které je potřeba zvládnout k tomu, aby mohla celá TJ fungovat v následujícím kalendářním roce.

Konec podzimní části sezóny neplatí pro všechny naše sportovce, ale v podstatě pouze pro všechny fotbalisty. Mažoretky a lukostřelci pokračují dále bez přerušení a připravují se na své soutěže a představení. U našich děvčat je zima jedním z nejnáročnějších období, protože pokud něco zanedbají v podzimních a zimních měsících, tak už se jim nepodaří získat dobré výsledky na jaře a v létě, kdy je vrchol jejich sezóny. To stejné se dá říci o lukostřelcích, kteří musí trénovat bez přerušení, aby mohli podávat co nejlepší výsledky na venkovních soutěžích.

Konec podzimu a zima jsou proto náročné. Hned po ukončení podzimní části fotbalové sezóny se pravidelně koná valná hromada TJ, na které se hodnotí činnost a hospodaření za uplynulé období. Týden po valné hromadě je na programu organizace a pořádání Mikulášské zábavy. Následně bylo v areálu TJ uspořádáno 17.12.2022 Vánoční setkání ozdobené pochutinami ze zabijačky, kterou připravili manželé Chlupovi.

U této akce nám navíc přálo počasí, které bylo opravdu zimního charakteru, a tak byla tato událost více než povedená. Mezi vánočními svátky následovalo pořádání Předsilvestrovské zábavy a hned v polovině ledna byl uspořádán ples TJ, na kterém nám v rámci předtančení předvedly svoje umění naše mažoretky, které roce 2022 atakovaly nejvyšší příčky na mistrovství ČR.

Při myšlence na to, kdy jsme naposledy měli možnost se takto setkat při různých příležitostech a akcích jsme zjistili, že například letošní ples TJ se bez deseti dnů konal přesně tři roky od posledního plesu TJ v roce 2020. O to více bylo náročné všechny tyto akce uspořádat. Myslíme si, že všichni, kteří se, jakkoliv podíleli na pořádání jakékoliv výše uvedené kulturní akce si zaslouží velké poděkování, protože je potřeba si uvědomit, že obětují svůj volný čas a energii k tomu, aby pomohli zorganizovat něco pro své blízké a všechny spoluobčany Březové a okolí. Vedení TJ si v tomto plně uvědomuje, že aktivita členů a přátel sportu ve Březové viditelně pomáhá tomu, aby byl sport ve Březové na vysoké úrovni, a proto ještě jednou chceme tímto všem poděkovat, protože jinak by tyto akce nebylo možné pořádat.

Další neviditelnou, ale náročnou činností, která probíhá zejména v podzimních a zimních měsících jsou vyúčtování a žádosti o dotace na provoz, údržbu, opravy a sportovní vybavení. Jedná se o činnosti, které jsou časově náročná a je u nich kladen velký důraz na vysokou úroveň správného a přesného zpracování. Právě díky dobrým výsledkům při získávání různých dotací můžeme děkovat tomu, že mají naši sportovci k dispozici dobré zázemí a všechny potřebné sportovní pomůcky.

Fotbalová mužstva zahájila svoji zimní přípravu standardně na začátku ledna. Tréninky probíhají zpravidla dvakrát týdně, a to v tělocvičně ZŠ Březová, ve sportovní hale v Moravské Chrastové a někdy také venku v areálu TJ.

V době, kdy se sepisoval tento článek probíhají také poslední úpravy rozlosování jarních termínů pro jednotlivá mužstva, takže v příštím Občasníku, bychom již měli mít k dispozici kompletní přehled jarních utkání.

Pro letošní rok je prioritou TJ jednoznačně oslava výročí golet od založení. Aktuálně probíhají přípravy programu a termínu realizace této významné kulturní akce. O probíhajících přípravách vás budeme průběžně informovat v dalších vydáních Občasníku. ■

Ondřej Mrázek

